

Cecylia Iwaniszewska

Działalność Towarzystwa Miłośników Torunia w okresie od 30 maja 2003 r. do 21 maja 2004 r.

Rocznik Toruński 31, 281-288

2004

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Działalność Towarzystwa Miłośników Torunia w okresie od 30 maja 2003 r. do 21 maja 2004 r.

Cecylia Iwaniszewska

1. Członkowie Towarzystwa

Towarzystwo Miłośników Torunia liczy obecnie 171 członków, z tego w prawobrzeżnej części miasta 94 osoby, w sekcji krótkofalowców 20 osób, w kole czerniewickim – 36, a w kole podgórskim – 21. W okresie sprawozdawczym do Towarzystwa wstąpiły 2 osoby: Arkadiusz Kierys i Janina Szczupak. Z grona długoletnich członków odeszli:

- jesienią 2003 r. w wieku 67 lat Dionizy Kaczyński, były radny miasta Torunia, bardzo czynny członek koła podgórskiego,
- 22 I 2004 r. w wieku 95 lat mgr Marian Kaczmarek, emerytowany dyrektor administracyjny UMK, członek Zarządu ToMiTo w latach pięćdziesiątych, przewodniczący Komisji Rewizyjnej (1961–1990), wyróżniony „Złotym Astrolabium” w 1981 r., niesłychanie dokładny i akuratywny w pracy, szczerze oddany Toruniowi.

2. Walne zebrania i władze Towarzystwa

Przed dwoma laty, dnia 23 V 2002 r. odbyło się Walne Zebranie Sprawozdawczo-Wyborcze, na którym wybrano do dziś pracujące władze ToMiTo. Zarząd tworzą: prezes – Marian Filar, wiceprezesi – Karola Ciesielska i Janusz Tandecki, sekretarz – Cecylia Iwaniszewska, skarbnik – Stefania Heldt, przewodniczący sekcji wydawniczej – Tadeusz Zakrzewski, redaktor „Rocznika Toruńskiego” – Bogusław Dybaś, redaktor *Toruńskiego Słownika Biograficznego* – Krzysztof Mikulski, przewodniczący sekcji krótkofalowców – Mariusz Thomas, oraz członkowie – Kazimierz Przybyszewski, Krystyna Mike (przewodnicząca koła czerniewickiego), Ludmiła Stadnicka-Kozłowska

(przewodnicząca koła podgórskiego). Do Komisji Rewizyjnej weszli: przewodnicząca – Stefania Sieracka, członkowie – Aleksander Kotlewski, Andrzej Warot, Jolanta Wasiewska. Sąd Koleżeński tworzą: przewodnicząca – Maria Szczerbiak, członkowie – Leszek Kotlewski i Zbigniew Nawrocki.

W okresie sprawozdawczym Zarząd odbył 5 zebrań protokołowanych, a Prezydium spotkało się 1 raz. Ponadto odbywały się doraźne spotkania członków Zarządu związane z bieżącą działalnością. Doroczne Walne Zebranie Sprawozdawcze odbyło się dnia 21 V 2004 r. w Sali Kolumnowej Towarzystwa Naukowego przy ul. Wysokiej 16. Wręczono na nim dyplom „Przewodnika Roku 2003” Norbertowi Kuffelowi z Koła Przewodników PTTK w Toruniu.

Komisja Rewizyjna dokonała oceny działalności Zarządu w dniu 10 V 2004 r. w obecności sekretarza, skarbnika, przewodniczącej koła podgórskiego i kierownika biura. Sąd Koleżeński nie zbierał się, gdyż nie było spraw wymagających jego działania.

Biurem Towarzystwa kieruje zatrudniona na pół etatu Joanna Danuta Horzyca, członek Koła w Czerniewicach. Pełni ona również funkcję księgowej. Biuro mieści się w budynku Planetarium im. Władysława Działowskiego przy ul. Franciszkańskiej 15/21. Znajdująca się w biurze biblioteka ToMiTo liczy obecnie 607 pozycji, a magazyn wydawnictw Towarzystwa znajduje się w piwnicy budynku. Z obu tych pomieszczeń Towarzystwo korzysta nieodpłatnie.

3. Działalność Towarzystwa

Bieżąca działalność Towarzystwa prowadzona była w 3 głównych dziedzinach: współdziałania z władzami miasta, popularyzacji wiedzy o Toruniu wśród jego mieszkańców oraz wydawania materiałów związanych z dziejami miasta.

Współdziałanie z władzami miasta

Działająca przy Towarzystwie Miłośników Torunia pod przewodnictwem Bogusława Dybasia grupa robocza zajmująca się ochroną cmentarzy zorganizowała w dniu 1 XI 2003 r. we współpracy z Wydziałem Promocji i Informacji Urzędu Miasta kwestę na drózkach cmentarza św. Jerzego. W zbiórce wzięło udział 27 osób; obok członków Zarządu z prezesem M. Filarem na czele, byli to Prezydent Miasta i Rektor UMK, a także działacze kultury i sztuki naszego miasta. Zebrana kwota 3984 zł została przeznaczona na re-

nowację nagrobka zasłużonego dla Torunia Władysława Szumana oraz innych grobów.

Do dorocznego konkursu „Toruń w kwiatach” napłynęło 70 zgłoszeń, w tym 6 z zakładów pracy. Komisję konkursową tworzyły: przewodnicząca – Karola Ciesielska, oraz członkinie – Jadwiga Kręciszewska i Helena Pruszkowska z ramienia ToMiTo, a Wiesława Dudzińska i Lilia Kowalska dokonywały oceny fachowej jako ogrodniczki. Uroczyste zakończenie konkursu odbyło się z udziałem Prezydenta Miasta Michała Zaleskiego w sali Książnicy Kopernikańskiej w dniu 18 IX 2003 r. Wręczono 18 nagród pierwszych, 13 nagród drugich, 29 nagród trzecich oraz 4 wyróżnienia. Fundatorami nagród byli Wydział Promocji i Informacji Urzędu Miasta i redakcja „Nowości”.

Członkowie Zarządu Kazimierz Przybyszewski i Cecylia Iwaniszewska są w dalszym ciągu konsultantami ds. nazewnictwa ulic na posiedzeniach Komisji Kultury, Turystyki i Sportu Rady Miasta. Przedstawiciele ToMiTo opiniowali napływające wnioski, proponowali nowe nazwy związane z najbliższym otoczeniem nowo powstających ulic, przygotowywali biogramy przyszłych patronów ulic. W minionym okresie odbyły się 3 posiedzenia Komisji Kultury poświęcone sprawom nazewnictwa ulic.

Popularyzacja wiedzy o Toruniu

Kolejne „Wieczory Toruńskie” odbyły się w następujących terminach:

- 26 VI 2003 r. z prelekcją Jarosława Centka „Skład garnizonu toruńskiego w latach 1815–1919” wraz z okolicznościową wystawą w sali Książnicy Kopernikańskiej,
- 18 XII 2003 r. uroczyste spotkanie w Sali Mieszczańskiej Ratusza Staromiejskiego z okazji 770 rocznicy nadania Toruniowi praw miejskich, z prelekcjami prof. Krzysztofa Mikulskiego „Początki Torunia w źródłach pisanych”, mgr Lidii Grzeszkiewicz-Kotlewskiej „Toruń w najstarszych źródłach archeologicznych” oraz z wręczeniem „Złotych Astrolabów” prof. Marianowi Arsyńskiemu i drowi Henrykowi Baranowskiemu,
- 5 II 2004 r. z prelekcją prof. Mieczysława Wojciechowskiego „Wielki Dzień Wyzwolenia – 18 stycznia 1920” z okolicznościową wystawą w sali Książnicy Kopernikańskiej,
- 11 III 2004 r. wieczór z cyklu „W 550-lecie Hołdu Toruńskiego” z prelekcją mgra Zbigniewa Nawrockiego „Zamek krzyżacki w Toruniu. Dzieje budowy i upadek” – w sali Książnicy Kopernikańskiej.

Uroczystość wręczenia Złotego Astrolabium prof. Marianowi Arszyńskiemu i dr. Henrykowi Baranowskiemu w dniu 18 II 2003 r. Fot. Cz. Jarmusz

XII konkurs na prace magisterskie i dyplomowe o tematyce toruńskiej zakończono uroczystością w Sali Rady Ratusza Staromiejskiego w dniu 12 III 2004 r. Wręczone zostały następujące nagrody i wyróżnienia:

w kategorii prac doktorskich, zgłaszanych po raz pierwszy

- wyróżnienie: dr Małgorzata Geron za pracę „Tymon Niesiołowski (1882–1965). Życie i twórczość”,

w kategorii prac o tematyce historycznej

- nagroda: mgr Agnieszka Wałęga za pracę „Życie i działalność Wandy Szuman (1890–1994)”,
- wyróżnienie: mgr Marek Kornacki za pracę „Kluby i Stowarzyszenia Sportowe Energetyków w Toruniu (1948–2000)”,
- wyróżnienie: mgr Henryk Miłoszewski za pracę „Oddział Miejski Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego im. Mariana Sydowa w Toruniu. Historia i działalność w latach 1945–2002”,

w kategorii prac germanistycznych

- nagroda: mgr Marcus Antoniusz Naguszewski za pracę „Thorner Deutschsprähige Drucke des 17. Jahrhunderts. Nach derzeitigen Beständen der Stadt Thorn samt einer Bibliographie“,
- wyróżnienie: mgr Katarzyna Danuta Karpiej za pracę „Das Theater der grossen Städte des Königlichen Preussens (Danzig, Elbing und Thorn) in den Jahren 1600–1750“,

w kategorii prac bibliotekoznawczych

- nagroda: mgr Lidia Klimaszewska za pracę „Oficina Drukarska Książnicy Miejskiej im. Mikołaja Kopernika w Toruniu“,
- wyróżnienie: mgr Agata Dankowska za pracę „Produkcja typograficzna Torunia w latach 1920–1932“,

w kategorii prac z zakresu historii sztuki

- nagroda: mgr Lucyna Karwowska za pracę „Problematyka architektoniczna i konserwatorska budynków szkolnych z drugiej połowy XIX wieku na przykładzie trzech szkół toruńskich“,
- wyróżnienie: mgr Anna Piecuch za pracę „Stalle z kościoła Najświętszej Marii Panny w Toruniu“.

Wszystkie nagrody zostały przyznane przez jury obradujące pod przewodnictwem Janusza Tandeckiego, wiceprezesa ToMiTo.

W omawianym okresie sprawozdawczym ożywioną działalność prowadziła grupa ds. ochrony cmentarzy pracująca pod kierunkiem prof. Bogusława Dybasia. Płyta nagrobna Władysława Szumana została oddana do konserwacji. W pracach renowacyjnych brali udział studenci z Wydziału Sztuk Pięknych UMK, z pracowni dr hab. Jadwigi Łukasiewicz. Wytypowane zostały następne groby do prac konserwacyjnych z funduszu zebranego w czasie kwesty w 2003 r. Dokonano opłat na przedłużenie dla 3 grobów zasłużonych osób, które zarząd cmentarza przeznaczał do likwidacji. W dalszym ciągu prowadzone były prace inwentaryzacji grobów zasłużonych osób na terenie całego cmentarza św. Jerzego. W pracach tych pomagają studenci UMK. Pracowano nad wstępnym projektem folderu z planem cmentarza. Planowane jest przeprowadzenie kwesty na cmentarzu św. Jerzego w listopadzie 2004 r., być może w ciągu 2 dni.

Karola Ciesielska przygotowywała pytania i oceniała nadsyłane odpowiedzi w tradycyjnym konkursie młodzieżowym w serii „Czy znasz Toruń?” ogłaszanym za pośrednictwem „Nowości”. W okresie sprawozdawczym odbyły się 3 edycje tego konkursu.

Kontynuowana była współpraca ze szkolnym Kółkiem Historycznym w Szkole Podstawowej nr 33, którego członkowie przybyli w dniu 27 II 2004 r. do biura ToMiTo na pogadankę Cecylii Iwaniszewskiej z dziejów miasta. Sekretarz ToMiTo brała również udział w marcu 2004 r. w ocenianiu młodzieży w konkursach oraz w uroczystości patrona szkoły Wandy Szuman w dniu 2 IV 2004 r. w Zespole Szkół nr 16 w Toruniu.

Specjalną formę popularyzacji stanowi działalność sekcji krótkofalowców pod przewodnictwem Mariusza Thomasa, upamiętniającej piękno miasta i jego zabytków na seansach łączności w pasmach amatorskich. W okresie letnim 2003 r. radiostacje okolicznościowe pracowały na terenie fortów toruńskich i w ruinach zamków w Dybowie, Toruniu i Złotorii. Z okazji 150-lecia odsłonięcia pomnika Mikołaja Kopernika na Rynku Staromiejskim w Toruniu w październiku 2003 r. pracowała stacja HF 150 NC, która nawiązała łączność z ponad 120 krajami z całego świata, w tym szczególnie z Polakami. W Europie nawiązano łączność ze stacjami w Niemczech, Francji, Holandii, Portugalii, Hiszpanii, we Włoszech, Finlandii, Norwegii, Grecji, Chorwacji, a także ze stacjami w Afryce, Japonii, Korei, na Filipinach, w Australii, Nowej Zelandii, Ameryce Północnej i Południowej. W lutym 2004 r. uczczono kolejną rocznicę urodzin Mikołaja Kopernika oraz rozpoczęto cykl imprez związanych z 550-leciem inkorporacji Torunia. Jesienią 2004 r. planowany jest udział w festynie „Powrót na Zamek Dybowski”.

Współpraca z innymi instytucjami

Dnia 10 XII 2003 r. odbyło się pod przewodnictwem prezesa M. Filara robocze spotkanie zespołu organizującego od 2003 r. doroczny festyn „Powrót na Zamek Dybowski”. Obecnie impreza ta jest organizowana wspólnie przez Wydział Kultury i Rekreacji Urzędu Miasta, Oddział Miejski PTTK, Centrum Kultury Dwór Artusa oraz Koło ToMiTo na Podgórzu. Ustalono, że „Powrót” odbywać się będą w soboty na początku września.

Biblioteka Główna UMK zorganizowała 6 XI 2003 r. jubileusz 90-lecia urodzin emerytowanego st. kustosa mgra Leonarda Jarzębowskiego, członka seniora ToMiTo. W spotkaniu uczestniczyli członkowie Zarządu.

Członkowie Zarządu uczestniczyli również w uroczystości nadania Honorowego Obywatelstwa Torunia ojcu Władysławowi Wołoszynowi w dniu 29 XI 2003 r., przekazując gratulacje dawnemu duszpasterzowi akademickiemu w Toruniu.

W dniu 8 XII 2003 r. w Dworze Artusa odbyły się uroczystości 80-lecia Książnicy Kopernikańskiej, w których brali udział członkowie Zarządu, przekazując Dyrekcji gratulacje.

Działalność wydawnicza

Nad całością spraw związanych z wydawnictwami Towarzystwa sprawuje opiekę sekcja wydawnicza pod przewodnictwem Tadeusza Zakrzewskiego. W okresie sprawozdawczym ukazały się drukiem następujące pozycje:

„Rocznik Toruński”, tom 30, pod redakcją Bogusława Dybasia, wydawany wspólnie z UMK, z pomocą finansową Urzędu Miasta,

Flisak Toruński Tadeusza Zakrzewskiego, wydanie II uzupełnione, pod redakcją Karoli Ciesielskiej, wydany dzięki osobnej dotacji Urzędu Miasta.

Przygotowywany jest t. 4 *Toruńskiego Słownika Biograficznego* pod redakcją Krzysztofa Mikulskiego, wydawanego wspólnie z UMK, z pomocą finansową Urzędu Miasta.

Dotychczasowy redaktor „Rocznika” Bogusław Dybaś złożył na posiedzeniu Zarządu w dniu 28 XI 2003 r. rezygnację ze swego stanowiska, gdyż został powołany na redaktora „Zapisek Historycznych” – kwartalnika Towarzystwa Naukowego w Toruniu. Na zebraniu Zarządu w dniu 21 I 2004 r. powołano nowego redaktora „Rocznika” w osobie dra Piotra Olińskiego z Instytutu Historii i Archiwistyki UMK, członka Komitetu Redakcyjnego *Słownika*. Ustalono, że następny, 31 tom „Rocznika” będzie przygotowywany wspólnie przez Bogusława Dybasia i Piotra Olińskiego.

5. Działalność kół terenowych

Koło w Czerniewicach

Koło działa pod przewodnictwem Krystyny Mike, ściśle współpracując z Zespołem Szkół nr 34 poprzez sponsorowanie konkursów dziecięcych, prelekcje dla mieszkańców tzw. „Wieczorów Czerniewickich” oraz udział członków Koła w uroczystościach szkolnych. Przygotowywana przez Koło wystawa fotograficzna „Czerniewice w obiektywie” autorstwa Andrzeja Kamińskiego była eksponowana w maju 2003 r. w Domu Muz przy ul. Poznańskiej, a w okresie wakacji w salkach katechetycznych parafii Matki Bożej Łaskawej. Warto podkreślić udział członków Koła Ludwika Szczepańskiego i Eugeniusza Strzyżewskiego w pracach Rady Osiedla Czerniewice.

Koło na Podgórzu

Działające pod przewodnictwem Ludmiły Stadnickiej-Kozłowskiej Koło współpracuje z Domem Muz przy ul. Poznańskiej. Dnia 30 V 2003 r. zorganizowano uroczyste 5-lecie istnienia Koła. W programie obok prelekcji Beaty Bielec-Maciejewskiej, dotyczącej badań archeologicznych na Zamku Dybowski, znalazła się wystawa fotograficzna Macieja Ekwińskiego „Zabytki starego Podgórza”. Tradycyjny festyn na Zamku Dybowskim odbył się 27 IX 2003 r. przy współudziale Wydziału Kultury Urzędu Miasta, Centrum Kultury Dwór Artusa oraz Oddziału Miejskiego PTTK. Cykliczna impreza „Choinka dla dzieci z lewobrzeżnego Torunia” została zorganizowana dnia 6 XII 2003 r. przy współpracy instruktorów z Donu Muz, z pomocą finansową firmy ABBA Ekomed. Wspólnie z Polskim Towarzystwem Geograficznym zorganizowano wycieczki poza Toruń (Lubostroń, Łąd nad Wartą), a także w okresie zimowym prelekcje „Podgórskie wieczory”.

Na zakończenie chcemy wyrazić nasze podziękowanie i wdzięczność władzom naszego miasta z prezydentem Michałem Zaleskim i przewodniczącym Rady Józefem Jaworskim, Uniwersytetowi Mikołaja Kopernika z rektorem prof. Janem Kopcewiczem, dyrektorowi Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej i Książnicy Kopernikańskiej mgr Teresie Szymorowskiej, dyrektorowi Muzeum Okręgowego dr Annie Kosickiej, dyrektorowi Planetarium im. Władysława Dziewulskiego mgrowi Lucjanowi Broniewiczowi, Redakcji „Nowości” – za okazaną życzliwość i poparcie, za wszelką pomoc w naszych licznych przedsięwzięciach. Dziękujemy również wymienionym sponsorom naszych konkursów i imprez, a także firmie GESTOR z Czarnie wic za druk dyplomów.